

nitrogéntartalmában mutatkozó különbség csekély volna, talán érdemes volna ezekről a dolgokról beszélni, mert akkor az ilyen elhanyagolások tényleg hibákat okoznának. A különbségek azonban oly nagyok, hogy ilyen szőrszálhasogató okoskodás jelen esetben nem egyéb mint szavakkal való játék."

Köszönöm ezt a megerősítést, melyet Jamieson ur kísérleteim végkövetkeztetéseihez hozzáadott. Ezek a szavak még jobban megerősítenek igazságom megdönthetetlenségében, mert a *levegőben és nitrogénmentes gázokban nevelt* növényekről egyenlő koru és egyenlő fejlettségű szervekről vett egyenlő méretű „*speczializálódott szőrök*“, vagy más szóval: „*bunkós szőrök*“ olyan színbeli különbséget soha nem mutattak, hogy azt lehetett volna mondani, hogy a nitrogénmentes légkörben nevelt növényi részek szőrei *nem reagáltak vagy csak gyengén mutatták a reakziót a levegőn fejlődő szőrökkel szemben.*

FAKERESKEDELEM.

A faüzlet helyzetéről.

Irta: Fodor Lipót.

Közeledik a tavasz; itt az idő, amikor a vidéki és külföldi fakereskedők bevásárlásaikat eszközölni szokták, de az ilyenkor tapasztalható élénkségnek ez évben nyoma sincs. A külföld, különösen Németország, mely faanyagunknak legjobb és legnagyobb fogyasztója volt, most alig vásárol nálunk, mert Németországban a csekélyebb fogyasztás folytán az árak jelentékenyen hanyatlottak és így a mi aránylag drága árunkat Németországban nem lehet értékesíteni. Csak ott, ahol kitűnő minőségű és széles áruról van szó, engedélyezik a külföldi vevők a magyar termelők által kért árakat. A belföldi fogyasztás mindeddig tartózkodó álláspontot foglal el.

Hogy puhafakereskedelmünk helyzete még sem kedvezőtlen, azt a messinai földrengésnek kell tulajdonítanunk. A földrengés pár pillanat alatt évszázadok munkáját, egy egész várost romba döntött. A hajléktalanná vált lakosság részére az olasz kormány szükséglakásokat épített, amihez rendkívül sok fára van szükség.

Itt értékesítjük most azt a rengeteg selejt-fakészletet, amely a múlt év folyamán a magyarországi fűrésztelepeken összegyűlt. A romok eltakarítása után az olasz kormány Messina ujjáépítéséhez fog, amihez ismét sok ezer köbméter fára lesz szükség. Külföldi versenytársaktól nem kell tartanunk, mert Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződésünk a fának *vámmentes* behozatalát engedi meg,¹⁾ míg más külföldi fatermelő államok, mint pl. Svédország és Norvégia, az olasz autonóm vámtarifa értelmében a gyalult fáért 10.000 kg-ként 40 lírát, nyers épületfáért 7 lira vámot fizetnek. Hajóalkalmatosság is olcsón és elegendő mennyiségben áll rendelkezésünkre, úgy hogy fánkat Erdélyből tengeri uton aránylag olcsón szállíthatjuk a földrengés által sujtott területre.

Az *asztalosipar* csak kevéssé van ellátva megrendelésekkel; a munkásokkal való örökös viszálykodás ezen iparágra bénítólag hat.

A *ládagyártás* helyzete sem mondható kedvezőnek, mert a ládakészítők a magasabb gyártási költségeket nem tudják a fogyasztókra áthárítani.

Az *épületfaüzletben* alig van forgalom, mert az építkezések száma minimális. Amíg a pénzviszonyok javulása a jelzáloglevelek értékesítését meg nem könnyítik, addig az építkezési tevékenység fellendülésére nem lehet számítani. Az állami munkaházak építésével együtt járó nagyobb faszükséglet az épületfaüzletbe némi életet fog önteni.

A *keményfaüzlet* helyzete mindenképpen sivár és vigasztalan. Üzletkötések ritkán fordulnak elő, mert a termelők az árakból nem engedhetnek, a vevők pedig nem tudják a drága nyersanyagból készült árut megfizetni. Még beletelik egy esztendő, amíg a keményfaüzlet a rendes mederbe terelődik, addig majd csak valahogy elfognak a múlt évben el nem adott árukból álló jelentékeny készletek. Az amerikai verseny olcsó árakkal lép fel a világpiacon; ezzel magyarázható az a körülmény, hogy Budapesten több hordógyár amerikai tölgyfát dolgoz föl, mert az a magyar tölgyfánál olcsóbb. Nyomasztólag hat a magyar, illetve szlavoniai tölgyfára az orosz, román és japán verseny is, mely külföldi vevőinket egymásután elhódítja tőlünk. Mindazonáltal ott, ahol a fa minőségére nagy súlyt helyeznek, a szlavoniai tölgyfának nem kell az idegen versenytől tartani.

¹⁾ Csak gyalult asztalosáru vámköteles.

A *kádárfatermelés* helyzete aránylag kielégítő, szintugy a *dongatermelés* helyzete is, ami azon körülménynek tudandó be, hogy a belföldi jó bortermés folytán hordók iránt nagy kereslet mutatkozik. A *dongakivitel* ellenben állandóan csökken, mert eddigi nagyobb fogyasztónk ebbeli szükségletét orosz és amerikai fával, olasz cerroval (csertöly-féle) és gesztenyefadongákkal fedezi. Mindamellett csekély exportdongatermelésünket jó árak mellett leghelyeztük el.

A *tölgyfűrészárupiaczon*, mint már említettük, általános pangás uralkodik. A friztermelők jelentékeny része termelését igen kedvező föltételek mellett a Lichtig & Spitz budapesti cégnek kötötte le, amely a feldolgozott frizekkel — a parkettával — az egyesült parkettgyárak heves versenytársaként lép fel és a drágán vett frizekből készített parkettákat olcsón adja el.

A *talpfapiacson* is nyomott a hangulat; az üzlet helyzete éppenséggel nem mondható rózsásnak. Miután a december 10-én megtartott második árlejtés alkalmával a kiirt mennyiséget ugy tölgyben, mint bükkfában többszörösen tulkinálták, az államvasutak az olcsó ajánlatok között bőven válogathattak. Az első versenytárgyalás megsemmisítésének a talpfaárak általános hanyatlása a következménye. Az árhanyatlást ugyan elsősorban a termelő vagy kereskedő érzi, de az csak addig megy az ő rovására, míg a birtokában levő nyers- és készáru tuladott; utolsósorban azonban a piaci árak hanyatlása természetesen az őstermelő, az erdőbirtokos rovására megy, mert az erdőobjektumok értékét a készáru piaci ára határozza meg. A talpfaversenytárgyalás ügyének elintézéséről lapunk más helyén esik szó.

A *bükkfapiacz* is küzd a külföldi versenyvel, mely évről-évre érezhetőbbé válik. Csak a narancsládák készítéséhez használt tavoletti az egyedüli cikk, melyben — habár nyomott árak mellett — nagyobb forgalmat sikerült elérnünk. A messinai földrengés a ládaexportöröknek alig okozott nagyobb kárt.

Faszénben tultermelés mutatkozik; a német vasipar, mely eddig rendkívül sok magyar faszenet fogyasztott, korlátozott üzemmel dolgozik és ez okból a faszénfogyasztás is csökkent. A hasábokból készült elsőrendű, száraz, darabos, rostált bükkfaszén ára budapesti paritással 450—460 K 10.000 kilogrammonként.

A nagykereskedelemben a következő árak vannak érvényben

Puhafa.

Erdélyi luczfenyő, osztályozatlan :

$2/4''$	4—5''	120—125 f.	
	6—12''	180—182 "	(a II. osztály
$3/4''$	4—6''	150—156 "	ca. 20 fillérrel,
	7—12''	170—176 "	a III. osztály
$4/4—5/4''$	5—7''	140—146 "	további ca. 20
	8—12''	166—170 "	fillérrel ol-
$6/4—8/4''$	6''	150—156 "	csóbb)
	9—12''	168—174 "	

Gyalult áru

I. oszt.	160—164 "
II. oszt.	140—144 "

Felsőmagyarországi luczfenyő, osztályozatlan :

$2/4''$	6—11''	160—166 f.	(a II. osztályu
$3/4''$	5—7''	130—132 "	keskeny áru
	7—11''	150—154 "	mintegy 12 fil-
$4/4''$	5—7''	128—130 "	lérrel, a széles
	8—11''	140—144 "	áru mintegy
$5/4—8/4''$	5—7''	130—132 "	16—18 fillérrel
	8—11''	140—144 "	olcsóbb)

Felsőmagyarországi jegenyefenyő, osztályozatlan :

$2/4''$	3—5''	112—116 f.
	6—11''	140—146 "
$3/4''$	5—7''	112—116 "
	6—11''	134—136 "
$7/8''$	8—11''	130—132 "
$4/4''$	6—7''	112—114 "
	8—11''	126—128 "
$5/4—8/4''$	6—8''	112—116 "
	9—11''	128—130 "
50 m/m állványpalló		122—124 "
Lécz		122—128 "
Zárlécz		122—128 "

Az árak köblábanként budapesti paritással értendők.

Keményfa.

	korona per m ³		
Szlavóniai tölgyhosszfa	120—130	}	
" furnirrönkök	140—155		
" boule-ok	145—170		
Magyar " "	115—120		
Szlavóniai tölgyfriz, széles	95—110		
" " keskeny	90—95		
Magyar tölgyfriz, széles	85—95		
" " keskeny	75—80		
Szlavóniai tölgyfarönkök I. oszt.	80—100		
Magyar tölgyfarönkök I. oszt.	50—70		
Kádárfa, lajstrom szerint	2½—6	per akó	
Kőrifarönkök I. oszt.	50—60	}	
" fűrészáru I. oszt.	85—95		
Jávorfarönkök I. oszt.	50—60		
Quartier I. oszt.	150—230		
" II. " "	120—140		
Párisi áru I. oszt.	125—135		
" " II. " "	100—105		
Hordódonga 1000 db 36/1 4—6 Monte	600—650		
Bükkfaanyag, gőzölt	56—60		}
Bükkfrizek, szélesek	52—54		
" keskenyek	44—48		

KÜLÖNFÉLÉK.

A pusztai talpastyuk 1908. évi vándorutja. Általánosan tapasztalható dolog, hogy az irodalom — kivéve a szigoruan vett szakirodalmat — a madarak vonulásával és vándorlásával egy és ugyanazt a jelenséget, t. i. a madarak költözését szokta megjelölni, holott lényeges különbség van a vonulás és vándorlás között. Vonuló madarak azok, amelyek minden év őszén eltávoznak melegebb éghajlat alatt levő téli szállásaikba, ahonnan tavaszszal visszatérnek szülőföldjükre, régi fészkeikhez, hogy itt a költést